

КЕЛІСІЛДІ
Қазақстан Республикасы
Әділет министрлігі
2018 жылғы 23 қараша

Бекітілді
Адвокаттар алқаларының
республикалық конференциясымен
2018 жылғы 23 қараша

КЕЛІСІЛДІ
Қазақстан Республикасы
Әділет министрлігі
2022 жылғы 31 қазан

БЕКІТІЛДІ
Республикалық адвокаттар алқасы
төралқасының 2022 жылғы 23
маусымдағы және 12 қыркүйектегі
шешімдерімен

**Адвокаттардың тағылымдамадан өтушілерінің
тағылымдамадан өту тәртібі туралы ереже**
*(2022 жылғы 23 маусым мен 12 қыркүйектегі өзгерістер мен
толықтырулармен)*

1.

Жалпы ережелер

1. Адвокаттардың тағылымдамадан өтушілерінің тағылымдамадан өту тәртібі туралы ереже (бұдан әрі – Ереже) «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 38-бабы 3-тармағының екінші абзацына сәйкес әзірленді және адвокаттардың тағылымдамадан өтушілеріне (бұдан әрі – тағылымдамадан өтушілер) қабылдау шарттарын, тағылымдамадан өтушілердің тағылымдамадан өту тәртібін айқындайды.

2. Тағылымдамадан өтуші ретінде адвокаттар алқасымен адвокаттық қызметтің кәсіби білімі мен практикалық дағдыларын игеру мақсатында тағылымдамадан өту туралы шарт жасасқан жоғары заң білімі бар Қазақстан Республикасының азаматы танылады.

1, 2-тармақтар Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен баяндалған

2-1. «Қазақстан Республикасының сот жүйесі және судьялардың мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық Заңының 34-бабы 1-тармағының 1), 2), 3), 9), 10) және 12) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша судьяның өкілеттіктерін тоқтатқан адамдар тағылымдамадан өтпейді.

2–2. Тағылымдамадан өтуге мынадай адамдар жіберілмейді:

1) сот әрекетке қабілетсіз не әрекет қабілеті шектеулі деп таныған не заңда белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған соттылығы бар;

2) Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 36-бабы немесе 35-бабының бірінші бөлігінің 3), 4), 9), 10) және 12) тармақтары негізінде қылмыстық жауаптылықтан босатылған осындай оқиғалар басталғаннан кейін үш жыл ішінде;

3) мемлекеттік және әскери қызметтен, құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік органдардан теріс себептермен босатылған, сондай-ақ судья

лауазымынан босатылған-жұмыстан шығарылған күннен бастап үш жыл ішінде;

4) осы тектес оқиғалар басталғаннан кейін үш жыл ішінде әкімшілік сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған;

5) сот шешімі заңды күшіне енген күннен бастап үш жыл ішінде Заңның 44 - бабы 4-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша адвокаттық қызметпен айналысуға лицензиясынан айырылған;

6) алып тасталған күннен бастап үш жыл ішінде теріс себептер бойынша заң консультанттары палатасының тізілімінен шығарылған;

7) прокуратура органдарының, құқық қорғау органдарының, соттардың жұмыс істеп жүрген қызметкерлері, сондай-ақ мүдделер қақтығысына және аталған адамдар мен адвокаттың іс жүргізу мәртебесінің айырмасына байланысты жұмыс істеп тұрған судьялар жатады.

1-тарау 2-1, 2-2-тармақтармен толықтырылды-Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама)

2. Тағылымдамадан өтуге жіберу, тағылымдамадан өту туралы шарт жасасу тәртібі

3. Адвокаттық қызметпен айналысу құқығына арналған лицензияны алу үшін тағылымдамадан өтуге ниет білдірген адам тағылымдамадан өтуге жіберу туралы еркін нысандағы өтінішпен адвокаттар алқасының төралқасына жүгінеді.

Тағылымдамадан өтуге жіберу туралы өтінішке мына құжаттар қоса беріледі:

1) Қазақстан Республикасы азаматының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

2) жоғары заң білімі туралы дипломның көшірмесі (салыстыру үшін дипломның түпнұсқасы берілмеген жағдайда, нотариалды куәландырылған көшірмесі);

3) өз қолымен толтырылған өмірбаян;

4) еңбек кітапшасы немесе заң мамандығы бойынша жұмыс өтілін растайтын өзге де құжат;

5) тағылымдамадан өтуге ниет білдірген адамның тұрғылықты жері бойынша наркологиялық және психиатриялық диспансерлер берген анықтамалар;

6) соттылығының жоқтығы не болуы туралы анықтама;

7) мөлшері 3x4 см екі фотосурет;

8) кадрларды есепке алу парағы.

4. Адвокаттар алқасының төралқасы өтінішті қарау нәтижелері бойынша мынадай шешімдердің бірін қабылдайды:

1) тағылымдамадан өтуге жіберу туралы;

2) тағылымдамадан өтуге жіберуден бас тарту туралы.

Адвокаттардың тағылымдамадан өтушілер санының көп жинақталуы себепті тағылымдамадан өтуге жіберуден бас тартуға жол берілмейді.

Тағылымдамадан өтуге жіберу туралы өтініш бойынша шешім бес жұмыс күні ішінде **адвокаттар алқалары төралқаларына келіп түскен күннен бастап қабылданады.**

4-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген толықтырулармен баяндалған

5. Адвокаттар алқасының төралқасы тағылымдаманың жетекшісі ретінде кемінде бес жыл адвокаттық қызмет өтілі бар адвокатты белгілейді.

Тағылымдамадан өту кезеңінде тағылымдамадан өтуші еңбек шарты бойынша адвокаттың көмекшісі ретінде жұмысқа қабылдануы мүмкін.

Адвокаттар алқасы төралқасының шешімі бойынша тағылымдама жетекшісі болып келесі жағдайларда басқа адвокат белгіленуі мүмкін:

- 1) тағылымдама басшысын адвокаттар алқасынан шығару;
- 2) адвокаттық қызметпен айналысуға тағылымдама басшысының лицензиясының қолданылуын тоқтата тұру;
- 3) тағылымдама басшысын тәртіптік жауапкершілікке тарту;
- 4) тағылымдама басшысын басқа адвокатқа ауыстыру себептерін егжей-тегжейлі көрсете отырып және тиісті дәлелдемелер бере отырып, тағылымдамадан өтушінің өтініші бойынша жүзеге асырылады.

Тағылымдама басшысы басқа адвокатты айқындаған жағдайда тағылымдамадан өту туралы шарт жасалған күн тағылымдама мерзімінің басы болып есептеледі.

5-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен баяндалған

6. Тағылымдаманың ұзақтығы алты айдан бір жылға дейін мерзімді құрайды.

Заң мамандығы бойынша өтілі жоқ, сондай-ақ екі жылдан кем өтілі бар адамдар үшін тағылымдама мерзімі бір жылды құрайды.

Заң мамандығы бойынша екі жылдан астам жұмыс тәжірибесі бар, сондай-ақ тағылымдама барысында белсенділік пен құлшыныс танытқан тағылымдамадан өтушілер, егер тағылымдама мерзімі осындай өтініш берілген кезде алты ай немесе одан да көп болған жағдайда, тағылымдама басшысына өтінішхат жолдау арқылы тағылымдама мерзімін қысқартуға үміткер болуға құқылы.

Егер тағылымдама басшысы тағылымдама мерзімін қысқартуға үміткер тағылымдамадан өтушінің алған білімі мен дағдыларының деңгейін жеткілікті деп есептесе, онда ол осы Ережеге сәйкес тағылымдамадан өту туралы жазбаша қорытынды жасайды.

Тағылымдама мерзімін қысқартуға үміткер тағылымдамадан өтуші алқаның төралқасына осы Ереженің 15-тармағында көрсетілген құжаттарды ұсынады.

Тағылымдама басшысының қорытындысын қарау нәтижелері бойынша алқа төралқасы тағылымдама мерзімін қысқартуға құқылы.

6-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы (№14 хаттама), 2022 жылғы 12 қыркүйектегі (№23 хаттама) шешімдерімен енгізілген толықтырулармен баяндалған

7. Адвокаттар алқа төралқасының төрағасы, тағылымдаманың жетекшісі және тағылымдамадан өтуші тағылымдамадан өтуге жіберу туралы шешім қабылдаған күні тағылымдамадан өту туралы шарт жасасады.

Тағылымдамадан өту туралы шартқа сәйкес:

- 1) шарт жасасу күні мен орны;
- 2) тараптардың атауы;
- 3) тағылымдамадан өту орны;
- 4) тағылымдамадан өтушінің, тағылымдама жетекшісінің, адвокаттар алқа төралқасының және адвокаттар алқа төралқасы төрағасының құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі;
- 5) жұмыс уақытының режимі;
- 6) адвокаттар алқасының төралқасына тағылымдамадан өту барысы туралы есеп беру мерзімдері;
- 7) тағылымдамадан өтудің ұйымдастырылуы үшін төленетін жарнаның мөлшері мен төлеу мерзімі. Сонымен бірге тағылымдаманың әрбір айына арналған төлем есептеу күніне белгіленген айлық есептік көрсеткіштің он есесінен аспайтын мөлшерде белгіленеді;
- 8) тағылымдамадан өту төлемі адвокаттар алқа төралқасының кассасына немесе есеп шотына әр айдың 25-не дейін адвокаттар алқасының бухгалтериясы беретін кассалық тапсырыс ордері арқылы немесе банктік төлем құжаты бойынша жүргізіледі;
- 9) осы ережеге және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін басқа да жағдайлар көрсетіледі.

7-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен баяндалған

8. Тағылымдамадан өту туралы шарт адвокаттар алқа төралқасы төрағасының, тағылымдамадан өтушінің, тағылымдама жетекшісінің қол қоюымен және адвокаттар алқасының мөрімен бекітіледі.

3. Тағылымдамадан өту тәртібі мен шарттары

9. Тағылымдамадан өту тәртібі:

1) тағылымдамадан өтуге кандидат тұрғылықты жері бойынша тіркелген заң консультациясында немесе адвокат кеңсесінде не адвокаттық қызметті жеке-дара жүзеге асыратын адвокаттың қарамағында бетпе бет кездесу арқылы жүзеге асырады.

2) осы Ереженің 1-қосымшасына сәйкес тағылымдамадан өтудің үлгілік бағдарламасы негізінде әзірленген және адвокаттар алқасы төралқасының төрағасы бекіткен жеке жоспар бойынша жүзеге асырылады.

Тағылымдама тұрғылықты жері бойынша тағылымдамадан өтуші тіркелген сол облыста немесе Республикалық маңызы бар қалада (астанада) тіркелген адвокатта, заң консультациясында немесе адвокаттық кеңседе жүзеге асырылады.

Осы Ереженің 1-қосымшасына сәйкес тағылымдамадан өтудің үлгілік бағдарламасының теориялық бөлігінен өту адвокаттар алқаларының тағылымдама орталықтарында олар болған кезде жүзеге асырылады.

Адвокаттар алқасында тағылымдама орталығы болмаған жағдайда Үлгілік бағдарламаның теориялық бөлігінен өту адвокаттар алқалары арасындағы шарттық негізде басқа алқалардың тағылымдама орталықтарында жүзеге асырылуы мүмкін.

9-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы (№14 хаттама), 2022 жылғы 12 қыркүйектегі (№23 хаттама) шешімдерімен енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен баяндалған

10. Тағылымдамадан өтуші мен тағылымдаманың жетекшісі туралы деректер заң көмегінің бірыңғай ақпараттық жүйесіне енгізіледі.

11. Тағылымдамадан өтуші ретіндегі жұмыс кезеңі заң мамандығы бойынша жұмыс өтіліне есептеледі.

12. Тағылымдамадан өтуші адвокаттық қызметпен дербес айналысуға құқылы емес.

13. Адвокаттар алқасының Жарғысында тағылымдама барысында орындайтын жұмысы үшін тағылымдамадан өтушілерді материалдық көтермелеу шаралары көзделуі мүмкін.

14-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) алынып тасталды

15. Тағылымдама аяқталғаннан кейін тағылымдамадан өтуші:

1) тағылымдамадан өту орны, оның мерзімдері мен одан өту реттілігі туралы мәліметтер;

2) тағылымдама жоспары бойынша орындалған жұмыстардың сипаты;

3) тәжірибелік дербес жұмыстың игерілген дағдылары;

4) тағылымдаманы ұйымдастыруды және өткізуді жетілдіру бойынша ескертулер мен ұсыныстар қамтылатын қорытынды есепті жасайды.

16. Тағылымдаманың қорытындысы бойынша тағылымдама жетекшісі осы Ережеге қоса берілген 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жазбаша қорытынды жасайды.

Қорытындыға тағылымдамадан өтушінің қорытынды есебі, тағылымдама басшысының тапсырмасы бойынша тағылымдамадан өтуші жасаған, тағылымдамадан өтуші мен тағылымдама жетекшісі қол қойған іс жүргізу және өзге де жазбаша құжаттардың жобалары қоса беріледі. Тағылымдамадан өтуші тағылымдамадан өтуге рұқсат беру туралы өтінішпен жүгінген адвокаттар алқасында тағылымдамадан өтуші жасаған және ол және орталықтың адвокат-оқытушысы қол қойған құжаттар да есепке қоса беріледі.

Тағылымдама басшысының қорытындысын, тағылымдамадан өтушінің қорытынды есебін және тағылымдамадан өтуші дайындаған құжаттарды тағылымдама аяқталған күннен бастап бір айдан кешіктірмей тағылымдамадан өтуші адвокаттар алқасының төралқасына енгізеді. Дәлелді себептер болған кезде көрсетілген мерзім өткеннен кейін құжаттарды енгізуге жол беріледі.

Тағылымдамадан өтуші келіспейтін тағылымдама басшысының қорытындысына адвокаттар алқасына қорытынды түскен сәттен бастап төралқа отырысы өтетін күнге дейін, күн тәртібіне осы тағылымдамадан өтушінің тағылымдама материалдарын қарау туралы мәселе енгізілген адвокаттар алқасының төралқасына шағым жасалуы мүмкін.

16-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы (№14 хаттама), 2022 жылғы 12 қыркүйектегі (№23 хаттама) шешімдерімен енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен баяндалған

17. Тағылымдама материалдарын қарау нәтижесі бойынша адвокаттар алқасының төралқасы тағылымдамадан өту туралы қорытындыны бекіту туралы не тағылымдамадан **сәтті** өту туралы қорытындыны бекітуден бас тарту туралы шешімді қабылдайды.

Тағылымдамадан өту туралы қорытындыны бекітуден бас тарту туралы шешім уәжді болуы тиіс. Тағылымдамадан өту туралы қорытындыны бекітуден бас тарту туралы шешіммен келіспеген жағдайда Республикалық адвокаттар алқасына немесе сотқа шағым жасалуы мүмкін.

Тағылымдамадан өтпеген адам тағылымдамаға жалпы негіздерде қайта жіберіледі.

17-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген толықтырулармен баяндалған

18. Тағылымдамадан өту кезеңінде тағылымдамадан өтуші тағылымдама жетекшісінің басшылығымен **заң көмегін көрсету және адвокаттар алқасының қызметін ұйымдастыру қағидаттарымен** танысады, заңды көмек алуға жүгінген тұлғаларды адвокаттың қабылдауын ұйымдастыру, құқықтық сипаттағы жазбаша құжаттарды жасау, қылмыстық және азаматтық сот ісін жүргізудің және **әкімшілік сот ісін жүргізу**, әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс жүргізудің әртүрлі кезеңдерінде нақты істі жүргізу тәртібін, қылмыстық қудалаудан не әкімшілік құқық бұзушылықтан жәбірленген адамдардың мүдделерін білдіруді жүзеге асыру ерекшеліктерін зерделейді.

Тағылымдамашы іс жүргізу құжаттардың жобаларын дербес жасайды және оларды тағылымдама басшысына **және тағылымдама орталығының адвокат-оқытушысына, ол болған жағдайда**, тексеруге ұсынады.

18-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген толықтырулармен баяндалған

19. Тағылымдамадан өтуші азаматтар мен заңды тұлғалардың өкілдеріне адвокаттар заң консультацияларын берген кезде, тағылымдама жетекшісінің тапсырмасы бойынша және тергеушінің немесе анықтаушының, және/немесе прокурордың рұқсатымен тергеу және іс жүргізу әрекеттері өткізілген кезде, сондай-ақ олардың материалдарында мемлекеттік құпияны құрайтын мәліметтер қамтылған істерді қоспағанда, олар бойынша қорғаушы және/немесе өкілі ретінде тағылымдама жетекшісі немесе басқа да адвокаттар сөз сөйлейтін істер бойынша сот отырыстарында қорғаушының немесе өкілдің ұстанымын әзірлейді.

20. Тағылымдамадан өтуші тағылымдамадан өткен кезде:

1) Қазақстан Республикасы таныған халықаралық құқықтық актілерді қоса алғанда адвокаттық қызмет және адам құқықтарын қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді зерделейді;

2) заң консультациясында, адвокат кеңсесінде тағылымдамадан өтушілер үшін ұйымдастырылатын сабақтарға тұрақты түрде қатысады;

3) адвокаттар алқасының төралқасы тағылымдаманы ұйымдастыру шеңберінде өткізетін іс-шараларға қатысады;

4) осы Ережеге 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тағылымдама күнделігін жүргізеді;

5) адвокаттар алқасының төралқасына тағылымдамадан өту туралы шартта белгіленген мерзімдерде тағылымдаманың барысы туралы есеп береді;

6) тағылымдама мерзімінің аяқталуы бойынша қорытынды есепті дайындайды.

Есепке тағылымдамадан өтуші мен тағылымдама жетекшісі, **сондай-ақ тағылымдама орталығының адвокат-оқытушысы, ол болған жағдайда**, қол қойған, тағылымдамадан өтуші тағылымдама уақытында жасаған іс жүргізу және өзге де жазбаша құжаттардың жобалары қоса беріледі.

20-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген толықтырулармен баяндалған

21. Тағылымдамадан өтушілер туралы ақпаратты жедел алу мақсатында, адвокаттар алқасы төралқасының төрағасы тағылымдамадан өтушілер туралы деректерді Адвокатураның бірыңғай ақпараттық жүйесіне енгізу үшін жауапты тұлғаны тағайындайды және олардың уақтылы толтырылуын бақылайды.

4. Тағылымдамадан өту туралы шартты тоқтату және бұзу тәртібі

22. Тағылымдамадан өту мерзімі аяқталғаннан кейін тағылымдамадан өту туралы шарттың әрекет етуі тоқтатылады.

23. Тағылымдамадан өту туралы шарттың қолданылуы тағылымдамадан өтуші дәлелді себептер бойынша тағылымдамадан өтуді жалғастыру мүмкін еместігі себепімен тағылымдамадан өтуді тоқтата тұру туралы өтініш берген жағдайда (қатарынан екі айдан астам уақытша еңбекке жарамсыздық, жүктілігі және бала тууы бойынша демалыс, белгілі бір мерзімге бала күтімі бойынша демалыс және басқа да дәлелді себептер) тоқтатыла тұрады.

Тағылымдамадан өту туралы шарт мынадай жағдайлардың бірі туындаған кезде бұзылады:

1) тағылымдамадан өтушінің өз қалауы бойынша тағылымдамадан өту туралы шартты бұзу туралы өтініш беруі;

2) тағылымдамадан өтушінің тағылымдамадан өтуге сәйкес келмейтін Қазақстан Республикасы заңнамасының, адвокаттар алқасы Жарғысының, адвокаттардың кәсіптік әдеп кодексінің нормаларын одан әрі бұзуы;

3) тағылымдамашының осы Ереженің және тағылымдамадан өту туралы шарттың талаптарын сақтамауы;

4) тағылымдамадан өтушіні қылмыстық жауаптылыққа тарту не ақталмайтын негіздер бойынша одан босату;

5) тағылымдамадан өтуші қатарынан екі ай ішінде тағылымдамадан өткені үшін жарналар енгізбеуі.

23-тармақ Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген толықтырулармен баяндалған

24. Осы Ереженің 24 – тармағының 2) - 4) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша тағылымдамадан өту туралы шарт бұзылған жағдайда, адам тағылымдамадан өтуге ол бұзылған күннен бастап бір жылдан кешіктірмей жіберіледі.

5. Қорытынды ережелер

Осы Ережемен регламенттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасында және Адвокаттар алқасының жарғысында көзделген тәртіпте шешіледі.

Адвокаттардың тағылымдамадан өтушілерінің тағылымдамадан өтуінің үлгі бағдарламасы

Үлгі бағдарлама Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен баяндалған

Теориялық бөлімнің мазмұны

1. Адвокаттың кәсіби этикасы

Адвокат қызметіндегі этиканың маңызы. Этика мазмұны. Адвокаттың кәсіби этика кодексі. Оның негізгі түсініктері.

Адвокаттың құпиясы. Кәсіби емес заң практикасының алдын алу. Адвокаттың адвокаттық қызметтің әртүрлі салаларындағы мінез-құлқының этикалық ережелері: жүйеде адвокат-әріптес, адвокат-клиент, адвокат-сенімгердің/қорғаушының туыстары, адвокаттың құқық қорғау органдарымен және сотпен қарым-қатынасындағы мінез-құлық этикасы, кеңес беру кезінде, заң көмегін көрсету туралы шарт жасасу кезінде, мүдделер қақтығысы кезінде адвокаттың мінез-құлық этикасы.

Еңбекақы тағайындау кезінде адвокаттық әдеп ережелерін сақтау. Адвокат және БАҚ. Заң көмегін көрсету туралы ақпаратты таратудың этикалық негіздері.

Адвокаттың қоғамдық маңызы бар міндеттері. Адвокаттың жеке басының кәсіби маңызды қасиеттері.

2. Адвокатураның құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері

Адвокатураны тағайындау. Адвокатура мен адвокаттық қызметтің түсінігі, мақсаттары, міндеттері және әлеуметтік құндылығы.

Адвокатура институтының қалыптасу және даму тарихы. Шет елдердегі адвокатура.

Адвокаттық қызметтің белгілері. Адвокатура туралы заңнама. Заң көмегін көрсету принциптері.

Адвокаттар алқасы, оның органдары. Адвокаттар алқасы органдарының өкілеттіктері. Адвокаттар алқасының жарғысы. Республикалық адвокаттар алқасы.

Адвокаттық қызметті ұйымдастыру нысандары.

Заңгерлік кеңес. Адвокаттар кеңсесі. Адвокаттық қызметті заңды тұлғаны тіркеусіз жеке - дара жүзеге асыру.

Адвокаттың құқықтық мәртебесі, оны алу тәртібі. Адвокаттық қызметпен айналысуға Лицензия. Лицензия беруден бас тарту. Лицензияның қолданылуын

тоқтата тұру. Адвокаттық қызметпен айналысуға арналған лицензиядан айыру және оның қолданылуын тоқтату.

Адвокаттың алқа мүшелігінен туындайтын құқықтары мен міндеттері. Адвокаттың іс жүргізу құқықтары мен міндеттері. Заңды тыйымдар. Адвокаттық қызмет кепілдіктері. Адвокаттың жауапкершілігі. Роялти практикасы, адвокатқа салық салу.

Адвокаттарға еңбекақы төлеу. Азаматтық және әкімшілік процесс шеңберінде қылмыстық істер бойынша қылмыстық процесті жүргізетін органды тағайындау және сотты тағайындау жөніндегі адвокаттардың жұмысы.

Адвокаттар тегін көрсететін заң көмегі. Бюджет есебінен адвокаттардың еңбегіне ақы төлеу тәртібі мен қағидалары.

Адвокаттың кәсіби мінез-құлық нормалары

Адвокаттардың тәртіптік жауапкершілігі.

Адвокаттың қызметін сақтандыру.

3. Адвокаттық қызмет стандарттары

Адвокаттың жұмысын ұйымдастыру негіздері. Адвокаттың іс жүргізу стандарттары. Сот риторикасының негіздері: сотта сөз сөйлеудің сенімділігін арттырудың негізгі әдістері. Сот сөйлеуін құрудың логикалық, психологиялық, этикалық негіздері, оның құрамы, сөйлеу әсерінің құралдары. Қорғаныс сөйлеудің коммуникативті қасиеттері.

Адвокаттың қызметін жоспарлау.

Адвокаттық өндіріс. Оны қалыптастыру тәртібі.

Заң техникасы. Оның мағынасы. Заң техникасының элементтері (ережелер, құралдар, әдістер). Адвокат-қорғаушы, адвокат-өкіл жасайтын құжаттарға қойылатын талаптар. Құжаттарды дайындау кезеңдері.

Адвокаттың өкілеттігін куәландыру.

4. Адвокаттың консультативтік жұмысы

Клиенттің сұхбаты. Сұхбат кезеңдері. Сұхбаттасудың психологиялық аспектілері. Әңгімелесу тәсілдері.

Адвокаттың консультативтік жұмысы: түсінігі, міндеттері, мақсаттары, ұйымдастыру және өткізу тәртібі. Консультациялық қызмет түрлері: консультациялар.

Кеңес беру кезеңдері: кеңес берудің жалпы жоспарын дайындау, жағдайды құқықтық бағалау, істің перспективаларын ашу, өтініш білдірген адамның мінез-құлқының нұсқаларына және жағдайды дамытудың ықтимал нұсқаларына қатысты ұсыныстар беру, тәуекелдер және т. б.

5. Қылмыстық процестегі адвокат

Қылмыстық процестің кезеңдері және олардың маңызы. Адвокаттың қылмыстық қорғаушы ретінде қатысуы. Құқықтары мен міндеттері, құқықтық жағдайы. Қорғаушының қылмыстық процеске қатысу тәсілдері. Адвокатты шақыру, тағайындау және ауыстыру. Адвокаттың қылмыстық процеске міндетті қатысуы.

Қорғаудың негізгі құралдары, әдістері, тәсілдері мен шаралары.

Қорғаушыдан бас тарту. Бас тартуды қабылдау шарттары.

Қорғаушымен әңгіме.

Адвокаттың сотқа дейінгі іс жүргізудегі қызметі: адвокат қылмыстық процеске кірген сәт, қорғаушының өкілеттігі, оларды ресімдеу тәртібі. Тергеу және іс жүргізу әрекеттерін жүргізу кезінде қорғаушы-адвокаттың қатысуы.

Өтініш беру тәртібі. Қылмыстық процесті жүргізетін органның әрекеттері мен шешімдеріне шағымдану. Қорғаушының құқық қорғау органдарының өкілдерімен қарым-қатынасы.

Адвокаттың бірінші сатыдағы сотқа қатысуы. Құқықтар, міндеттер және өкілеттіктер. Іс материалдарымен танысу тәртібі және адвокаттық іс жүргізуді қалыптастыру. Сот отырысының хаттамасы. Сот отырысының хаттамасына ескертулер дайындау және беру тәртібі. Сот актісіне шағымдану.

Жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша апелляциялық, кассациялық және өндірістегі адвокаттың жұмысы.

Апелляциялық шағым және кассациялық өтінішхат: жасау тәртібі, деректемелері, беру тәртібі мен мерзімдері, апелляциялық және кассациялық сатылардағы соттардың отырыстарына қатысу ерекшеліктері.

Апелляциялық және кассациялық сатылардағы соттардың өкілеттіктері.

Жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша іс жүргізуді қайта бастау сатысында адвокаттың қатысуының процестік және рәсімдік мәселелері.

Тергеу судьясының өкілеттіктері.

Іс жүргізу келісімі: іс жүргізу келісімін жасасу шарттары, оны жасасудың салдары. Қылмыстық істерді келісу ісінде сотта қарау.

Адвокаттың қылмыстық процеске жәбірленушінің өкілі, азаматтық талапкер және жауапкер ретінде қатысуы. Қылмыстық процестегі азаматтық іс.

Алқабилер сотындағы адвокат.

Айыпталушының өтініші бойынша алқабилердің қатысуымен сотқа қарауға жіберілуі мүмкін істер бойынша адвокаттың қатысу ерекшеліктері: алдын ала тыңдау, алқабилер алқасын қалыптастыру, адвокаттың сот тергеуіне қатысуының процестік ерекшеліктері, тараптардың жарыссөздерінде сөйлеудің процестік аспектілері, адвокаттың алқабилер алқасының шешуіне жататын мәселелерді қалыптастыруға қатысуы. Сот алқабилердің қатысуымен шығарған үкіміне шағымдану ерекшеліктері.

Істердің жекелеген санаттары бойынша адвокаттың қатысу ерекшеліктері: медициналық сипаттағы, кәмелетке толмағандардың істері және жеке айыптау істері бойынша мәжбүрлеу шараларын қолдану.

Істі талдау заңгердің кәсіби шеберлігі іспеттес. Іс бойынша ұстанымды әзірлеу және іске асыру. Адвокаттың сотта жауап алу ерекшеліктері.

Адвокаттың дәлелдермен жұмысы. Дәлелдемелерді жинау және ұсыну тәртібі. Дәлелдемелерді талдау.

6. Азаматтық процестегі Адвокат

Азаматтық процестің кезеңдері және олардың маңызы. Адвокаттың өкіл ретінде қатысуының негіздері. Адвокаттың азаматтық істі жүргізуге тапсырма

қабылдау шарттары. Адвокаттың тараптың өкілі ретінде қатысуын болдырмайтын мән-жайлар.

Азаматтық іс бойынша адвокат өкілінің өкілеттіктері: жалпы және арнайы.

Азаматтық іс бойынша ұстанымды әзірлеу және іске асыру.

Азаматтық іс жүргізу формасының мәні, негізгі белгілері және маңызы.

Азаматтық процестегі сот ісін жүргізу түрлері.

Азаматтық процестің принциптері мен кезеңдері. Азаматтық істердің ведомстволық бағыныстылығы және соттылығы.

Дәлелдемелер туралы түсінік. Дәлелдеу базасын дайындау және дәлелдемелермен тиімді жұмыс: дәлелдеу нысанасын анықтау, дәлелдемелерді алдын ала қамтамасыз ету мәселелері, дәлелдемелер түрлері. Дәлелдеу субъектілері.

Қарсыластардың дәлелдерімен жұмыс.

Процессуалдық мерзімдер. Процессуалдық мерзімдерді ұзарту және қалпына келтіру.

Сот шығындары: мемлекеттік баж, іс бойынша іс жүргізуге байланысты шығындар.

Құқықтар мен заңды мүдделерді қорғаудың талап-арыз нысаны. Талаптың түсінігі мен құқықтық табиғаты. Жауапкерді қорғаудың процедуралық құралдары.

Істі сот талқылауына дайындау сатысында өкіл-адвокаттың жұмысы.

Азаматтық процестегі татуластыру рәсімдері: тараптардың бітімгершілік келісімі; дауды (жанжалды) медиация тәртібімен реттеу туралы келісім; дауды партисипативтік рәсім тәртібімен реттеу туралы келісім (сотта не дауды шешудің сотқа дейінгі кезеңдерінде); ҚР АІЖК белгілеген өзге де тәсілдер.

Істердің әртүрлі санаттары бойынша жеке және заңды тұлғалардың мүдделерін білдіру тәртібі мен ерекшеліктері.

Адвокаттың азаматтық істерді апелляциялық тәртіппен, кассациялық тәртіппен, жаңадан ашылған және жаңа мән-жайлар бойынша азаматтық істерді қайта қарау процесіне қатысуы.

Апелляциялық шағымдарды, кассациялық өтінішхаттарды және сот актілерін жаңадан ашылған және жаңа мән-жайлар бойынша қайта қарау туралы өтініштерді жасау тәртібі, олардың деректемелері, беру тәртібі.

Апелляциялық және кассациялық сатылардағы соттардың өкілеттіктері.

7. Әкімшілік процестегі Адвокат

Мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сот істерінің соттылығы. Қоғамдық-құқықтық қатынастар мен жеке құқықтық қатынастардың айырмашылығы.

Әкімшілік процеске қатысушылар.

Сот ісін жүргізудің жалпы бастаулары.

Әкімшілік процестегі дәлелдеу ерекшеліктері.

Әкімшілік талап, оның нысаны, мазмұны. Шағымдардың түрлері.

Сот актілерін апелляциялық және кассациялық тәртіппен қайта қарау жөніндегі іс жүргізу.

Әкімшілік сот ісін жүргізудің ерекшеліктері.

8. Дауларды шешудің балама жолдары

Келіссөздер. Медиация. Нотариат. Төрелік. Дауларды партисипативтік рәсімдер тәртібімен шешу. Дауды сотқа дейінгі және соттан тыс реттеу тәртібі.

9. Заңды тұлғаларды адвокатпен құқықтық қамтамасыз ету. Кәсіпкерлікті қорғау жөніндегі адвокаттық қызмет.

Заңды тұлғаларды құқықтық қамтамасыз етудің түрлері мен негізгі мәселелері. адвокаттың клиенттің контрагенттерімен келіссөздерге қатысуы. Заңды тұлғаның шарттарын, келісімдерін және басқа да жергілікті құжаттарын жасау. Адвокаттың заңды тұлғаның өкілі ретіндегі мемлекеттік және өзге де органдармен және олардың лауазымды тұлғаларымен өзара іс-қимылы. Шарттық-наразылық жұмысы және мәмілелердің орындалуын сүйемелдеу.

Кәсіпкерлікті құқықтық қорғау жөніндегі адвокат жұмысының құқықтық реттелуі және ерекшеліктері. Кәсіпкерлік қызмет саласында адвокат жүзеге асыратын құқықтық қорғаудың түрлері: құрылатын шаруашылық жүргізуші субъектілердің ұйымдық-құқықтық нысандарын таңдау, құқықтық қорытындылар дайындау, мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдармен клиенттердің мүдделерін білдіру.

10. Адвокаттар көрсететін заң көмегінің өзге де түрлері

Әкімшілік іс жүргізудегі Адвокаттық қызмет.

Әкімшілік құқық бұзушылық жөніндегі мамандандырылған ауданаралық сотқа қатысу. Сот актілеріне шағымдану тәртібі.

Әкімшілік рәсім.

Әкімшілік істі қарау.

Әкімшілік акт.

Әкімшілік актіге, әкімшілік әрекеттерге (әрекетсіздікке) шағымдану тәртібі.

Адвокаттың сот актілерін орындау сатысына қатысуы.

Салық органдарында, өзге де мемлекеттік органдар мен ұйымдарда, азаматтармен өзара қарым-қатынаста клиенттердің мүдделерін білдіру.

Адвокаттың прокуратура органдарымен, БАҚ-пен, халықаралық ұйымдармен және т. б. өзара іс-қимылы

Практикалық бөлімнің мазмұны

Тағылымдама кезеңінде тағылымдамадан өтушілер жасайтын процестік құжаттар жобаларының тізбесі.

Практикалық бөлімнің мазмұны

Тағылымдама кезеңінде тағылымдамадан өтушілер жасайтын процестік құжаттар жобаларының тізбесі.

I. Азаматтық сот ісін жүргізу бойынша:

Келесі арыздар:

1. Некені бұзу және ерлі-зайыптылардың ортақ бірлескен мүлкін бөлу.
2. Ата-ана құқықтарын жүзеге асыру тәртібін айқындау.
3. Әкелігін анықтау;
4. Жұмысқа қайта оралу және мәжбүрлі сабаққа қатыспағаны үшін жалақыны өндіріп алу.
5. Материалдық залалды өтеу (пәтер, ЖКО, ит қабуы және т.б. нәтижесінде).
6. Азаматты заңсыз соттау, қылмыстық жауаптылыққа заңсыз тарту, бұлтартпау шарасын заңсыз қолдану не әкімшілік қамаққа алу түріндегі әкімшілік жазаны заңсыз қолдану және моральдық зиянды өтеу арқылы келтірілген залалдарды өтеу арқылы жүзеге асырылады.
7. Өсиет пен мұрагерлік құқығы туралы куәлікті жарамсыз деп тану.
8. Меншік құқығын тану.
9. Мүлікті сыйға тарту шартын жарамсыз деп тану.
10. Меншік иесінің мүлкін басқа біреудің заңсыз иелігінен талап ету.
11. Пәтерді сатып алу-сату шартын (өзге де азаматтық-құқықтық мәмілені) бұзу.
12. Көшіріп кіргізу/көшіріп шығару.
13. Мәмілені жарамды деп тану.
14. Қарыз шарты бойынша борышты өндіріп алу.
15. Әкімшілік талап.
16. Шағымға түсініктеме.

Ескертпе: мәмілелерді жарамсыз деп тану туралы талаптардың негіздерін тағылымдамадан өтушілер ҚР АҚ 157-160-баптарына, ҚР КоБС, т.б. НҚА ережелеріне сәйкес дербес сайлайды және қайталанбауға тиіс.

2. Ерекше іс жүргізу тәртібімен сотқа жүгіну:

1. Құқық белгілейтін құжаттың тиесілігін анықтау.
2. Азаматты әрекетке қабілетсіз деп тану.

3. Бұйрық шығару тәртібімен өтініш.

1. Кәмелетке толмаған балаларға алимент өндіріп алу.

4. Сотқа келесі өтініш хаттарды жолдау:

1. Сараптама тағайындау.
2. Заң көмегіне ақы төлеуден босату.
3. Іс жүргізу әрекеттеріне қатысуға маман тарту.
4. Дәлелдемелерді талап ету.
5. Талап қоюды қамтамасыз ету.
6. Жабық сот отырысын өткізу.
7. Процедуралық мерзімді қалпына келтіру.

5. Өзге де өтініштер:

1. Бөлу.

2. Талап қоюдан бас тарту.
3. Ескіру талаптарын қолдану.
4. Бітімгершілік келісім.

6. Апелляциялық шағымдар:

1. Шешімді өзгерту туралы.
2. Шешімнің күші жойылды және жаңа шешім шығарылды.
3. Шешімнің күші жойылды және істі соттың өзге құрамындағы жаңа қарауға бірінші сатыдағы сотқа жолдады.

7. Азаматтық істер бойынша сот актілерін кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өтінішхаттар:

1. Сот актісін (актілерін) өзгерту туралы.
2. Сот актілерінің күшін жою және жаңа шешім шығару туралы.
3. Сот актісін күшінде қалдыру туралы.

II. Қылмыстық сот ісін жүргізу бойынша:

1. Қылмыстық процесті жүргізетін органға өтініштер мен шағымдар:

1. Дәлелдер ретінде жол берілмейтін нақты деректерді тану.
2. Сараптама тағайындау.
3. Қосымша тергеу әрекеттерін жүргізу.
4. Кешірім.
5. Соттылықты жою.
6. Адамның жәбірленуші ретінде қатысуын тоқтату.
7. Қылмыстық процестегі азаматтық іс.
8. Қылмыстық жауапкершіліктен/жазадан босату (татуласу, рақымшылық, белсенді өкіну және т.б.).
9. Жұбайының қорғаушысы ретінде қабылдау.
10. Процеске қатысушыларға қатысты қауіпсіздік шараларын қабылдау.
11. Қылмыстық заңмен тыйым салынған әрекетті жасаған және психикалық аурумен ауыратын адамдарға қатысты қауіпсіздік шараларын өзгерту.
12. Прокурордың, қылмыстық қудалау органдарының әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) және шешімдеріне шағымдану.
13. Тергеу судьясының санкциясына шағымдану.

2. Апелляциялық шағымдар:

1. Айыптау үкімінің күшін жою және ақтау үкімін шығару.
2. Үкімнің күшін жою және іс бойынша іс жүргізуді тоқтату.
3. Үкімді өзгерту.

3. Кассациялық тәртіппен заңды күшіне енген Қылмыстық істер бойынша сот актілерін қайта қарау туралы өтінішхаттар:

1. Өзгерту сот актісін (актілерін).

2.Сот актілерінің күшін жоюға және іс бойынша іс жүргізуді тоқтату.

3.Сот актілерінің күшін жоюға және істі апелляциялық сатыдағы сотқа жіберу.

Ескертпе: іс санаттарын тағылымдамадан өтушілер өз бетінше сайлайды, бірақ тергеу және сот практикасында жиі кездесетін: ұрлық, тонау, алаяқтық, бопсалау, пара алу/беру, бұзақылық, есірткі немесе психотроптық заттардың заңсыз айналымы бойынша іс фабулаларын пайдалану ұсынылады.

Іс жүргізу құжаттарының жобаларын адвокаттардың тағылымдамадан өтушілері өздері әзірлейді.

Олар дайындалғаннан кейін барлық іс жүргізу құжаттары болған жағдайда тексеру үшін тағылымдама орталығының адвокат-оқытушыларына кезең-кезеңімен ұсынылады.

Кейін құжаттар жинақтаушы папканың үшінші бөліміне қоса беріледі: Бар болған жағдайда «Тағылымдама орталығында жасалған құжаттар».

Тағылымдама бағдарламасында көрсетілген «Практикалық бөлігінің мазмұны» бөліміндегі іс жүргізу құжаттарының тізбесі толыққанды болып табылмайды.

Заңгерлердің тағылымдамадан өтушілері тағылымдамадан өту уақытында тағылымдама басшысының, заңгер-оқытушылар бар болған жағдайда немесе сынақтан өтушінің бастамасы бойынша өз бетінше қосымша іс жүргізу құжаттарын ресімдей алады.

	Адвокаттардың тағылымдамадан өтушілерінің тағылымдамадан өту тәртібі туралы ережеге 2-қосымша <i>Қосымша Республикалық адвокаттар алқасы төралқасының 2022 жылғы 23 маусымдағы шешімімен (№14 хаттама) енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен баяндалған</i>
--	--

нысан

	(алқаның атауы) алқасы төралқасының отырысында бекітілді _____ жылғы № _____ хаттама Адвокаттар алқа төралқасының төрағасы _____ (қолы, толық тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда))
--	--

Тағылымдамадан өткені туралы қорытынды

Тағылымдамадан өтуші _____
(толық тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда))
адвокаттар алқасы төралқасының 20 _____ жылғы № _____ қаулысының және 20 _____ жылғы № _____ тағылымдамадан өту туралы шарттың негізінде тағылымдамадан өтті.

Тағылымдама жетекшісі болып _____ жылдан аса адвокаттық қызмет өтілі бар _____ заң
(толық атауы)
консультациясы/адвокат кеңсесі арқылы немесе жеке дара адвокаттық қызметті жүзеге асыратын _____ жылғы № _____ лицензия бар адвокат _____
(толық тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда))
тағайындалған.

Тағылымдаманың басталу күні: « _____ » _____ 20 _____ жыл

Тағылымдамадан өту уақытында тағылымдамадан өтуші _____

(толық тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда))
тағылымдамадан өтудің жеке бағдарламасын толық орындады.

Тағылымдама жетекшісі _____
(қолы, толық тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда))

Тағылымдама аяқталған уақыт « _____ » _____ 20 _____ жыл

Тағылымдаманың қорытынды мерзімі _____ айды құрады.

Адвокаттар алқа төралқасының төрағасы

(толық тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда))

	Адвокаттардың тағылымдамадан өтушілерінің тағылымдамадан өту тәртібі туралы ережеге 3-қосымша
--	---

нысан

Тағылымдама күнделігі

Тағылымдамадан өтуші _____

(толық тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда))

Тағылымдамадан өту орны _____

(толық тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда))

Шартқа сәйкес тағылымдамадан өту кезеңі: _____ жылдан бастап _____ жылға дейін

Тағылымдаманың жетекшісі _____

Күні	Орындалған жұмыстардың қысқаша мазмұны	Тағылымдама жетекшісінің ұсыныстары мен ескертулері	Тағылымдамадан өтушінің қолы	Тағылымдама жетекшісінің қолы